

І.В. Чанкіна, аспірантка,
Харківський національний економічний університет
 м. Харків, Україна
ichankina@gmail.com
 науковий керівник д.е.н., проф. Ряснева О.В.

АЛГОРИТМІЧНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ІНДИКАТИВНОГО ПРОСТОРУ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

На початку XXI століття економіки більшості країн світу зіткнулися з серйозними випробуваннями, такими як всесвітня економічна криза, постійна зміна технологічного укладу виробництва, все більша інформатизація та глобалізація світових ринків. До таких змін особливо чутливими виявилися економіки країн, що трансформуються. Зміна форми власності, становлення нової системи управління державою, значні зміни в соціальній сфері, свідчать про складність умов розвитку економіки України. Сукупність таких змін має глибокий вплив на розвиток національних підприємств. Адекватна оцінка стану розвитку підприємства та впливу на нього зовнішніх збудників залежить від інформативності та повноти системи показників, що використовуються.

Метою дослідження є розробка алгоритмічної моделі формування індикативного простору оцінки розвитку промислового підприємства.

На рис. 1 зображено алгоритм формування індикативного простору оцінки розвитку промислового підприємства.

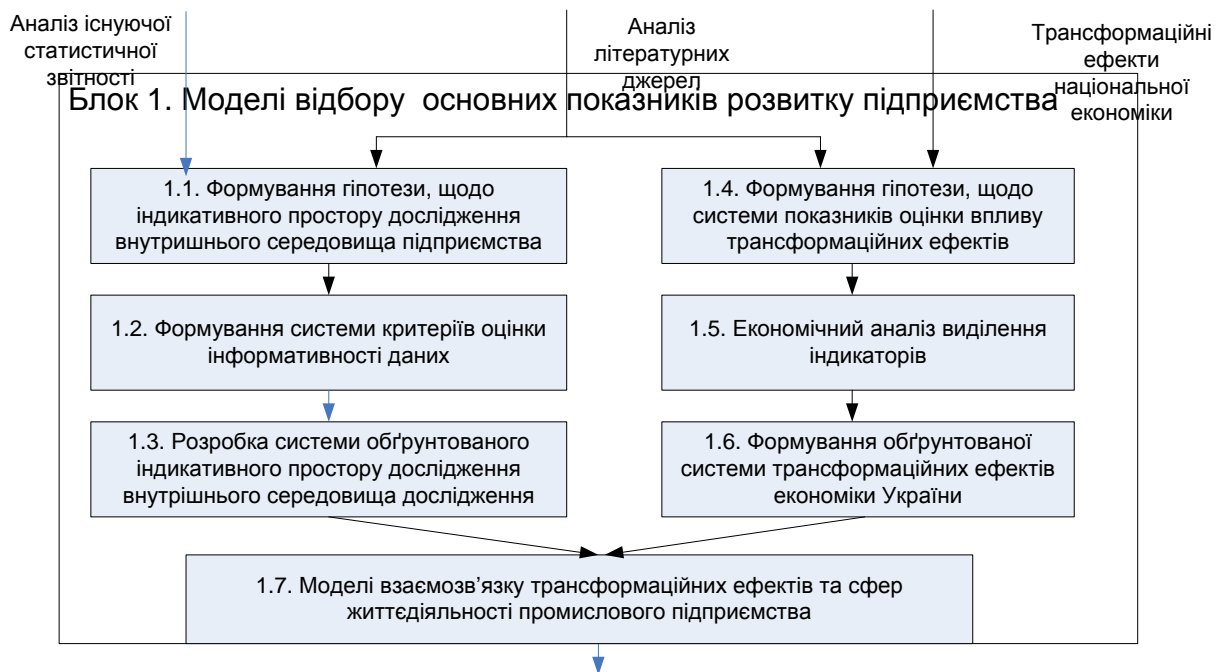

Рис. 1. Алгоритмічна модель формування індикативного простору оцінки розвитку промислового підприємства

Запропонований алгоритм складається з 7 етапів та передбачає оцінку внутрішнього середовища підприємства та трансформаційних ефектів економіки України. Трансформаційні ефекти це наслідки кардинальної зміни принципів функціонування економічної системи, що спостерігаються (напр., переходу від централізовано планованої до ринкової економіки) [1]. Урахування трансформаційних ефектів економіки України дозволить збільшити рівень адекватності оцінки розвитку підприємства в існуючих умовах. Цільова направленість алгоритмічної моделі: формування системи обґрунтованих індикаторів розвитку промислового підприємства та його зовнішнього оточення також оцінка їх взаємозв'язку. На вході блоку результати проведеного аналізу літературних джерел та існуючої статистичної звітності, а також обґрунтований перелік трансформаційних ефектів економіки України.

На першому кроці блоку передбачається формування гіпотези, щодо індикативного простору дослідження внутрішнього середовища підприємства. Індикативний простір досліджень формується на базі узагальнення основних наукових підходів, щодо показників розвитку промислових підприємств, та зіставлення їх з існуючою статистичною звітністю.

Формування системи критеріїв оцінки інформативності даних, передбачає формування критеріїв оцінки індикативного простору дослідження на необхідність та достатність. З цією метою доцільно використовувати вербальні та економіко-математичні методи (параметричні методи оцінки зв'язків, якісні методи оцінки тісноти зв'язків). З урахуванням зазначених методів формується система критеріїв оцінки індикативного простору досліджень, за кожною групою показників.

Розробка системи обґрунтованого індикативного простору досліджень передбачає перевірку гіпотези, щодо індикативного простору досліджень з урахуванням сформованої системи критеріїв оцінки інформативності. Послідовність процесу перевірки наведено на рис. 2.

Рис. 2. Послідовність побудови набору обґрунтованих індикаторів розвитку промислового підприємства

Зазначені методи дослідження дозволяють не тільки вибрати найбільш інформативні індикатори рівня розвитку, скоротити вибірку, але й визначити характер взаємозв'язок між основними індикаторами. До параметричних методів належать кореляційні методи, до якісних методів належать такі методи як оцінка тісноти зв'язків за шкалою Чеддока. На базі зіставлення результатів оцінки отриманих за двома групами методів формується система обґрунтованих індикаторів оцінки внутрішнього середовища підприємства.

Перевірка гіпотези, що до системи показників впливу трансформаційних ефектів передбачає перевірку економічної обґрунтованості та інформаційної забезпеченості обраних показників.

Реалізації моделей взаємозв'язку трансформаційних ефектів та сфер діяльності підприємства передбачає на розрахунок коефіцієнтів парних кореляцій між сформованими системами показників, що дозволить виявити ті сфери життєдіяльності підприємства на які найбільше впливають трансформаційні ефекти і управляти, якими доцільно для невідчуження впливу ефектів на розвиток підприємства в цілому.

В роботі представлено алгоритмічну модель формування індикативного простору дослідження розвитку промислового підприємства, що передбачає виділення факторів оцінки внутрішнього середовища та трансформаційних ефектів, як домінуючих впливів зовнішнього оточення.

Список літератури: 1. Лопатников Л. И. Экономико-математический словарь: Словарь современной экономической науки. — 5-е изд., перераб. и доп. — М.: Дело, 2003. — 520 с.